

Handläggare
Peter Hurtig
Telefon: 0850801255

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd
2020-11-26

Förslag till framtida träffpunkter för målgruppen 16-19 år

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden uppdrar till förvaltningen att öppna en ny verksamhet för äldre ungdomar 16-19 år senast den 31:a maj 2021 med nytt verksamhetsnamn och en främjande aktivitetsbaserad verksamhetsinriktning i enlighet med ärendet och utredningens rekommendationer (se bilaga sid 47-50).
2. Stadsdelsnämnden uppdrar till förvaltningen att avsluta verksamheterna Ungdomens Hus och ungdomskulturhuset Reactor med dess nuvarande verksamhetsinriktning den 31:a januari 2021.
3. Stadsdelsnämnden uppdrar till förvaltningen att efter den 31:a januari 2021, fortsätta erbjuda fritidsverksamhet för äldre ungdomar 16-19 år, i mobil form. Detta ska ske fram till att den nya verksamheten startar.
4. Stadsdelsnämnden uppdrar till förvaltningen att hitta lämplig lokal i Rinkeby som ersätter lokalen i Ungdomens Hus.
5. Stadsdelsnämnden uppdrar till förvaltningen att se över möjligheten att i större utsträckning nyttja lokalen i Husby (Reactor) i samverkan med andra aktörer.

Sammanfattning

Förvaltningens träffpunkter, Ungdomens Hus och ungdomskulturhuset Reactor, har i nuvarande utformning funnits under lång tid, och har från tid till annan upplevt vissa utmaningar. För att kvalitetssäkra och utveckla verksamheterna fattade stadsdelsnämnden i verksamhetsplanen för 2020 beslut om en översyn av träffpunkterna. Översynen utgår från analys och rekommendationer från en utredning av externa konsulter samt diskussioner under workshops och arbetsmöten i förvaltningens utsedda arbetsgrupp. Detta tjänsteutlåtande redogör för

förvaltningens slutsatser utifrån översynen av förvaltningens träffpunkter.

Den externa utredningen visar att det behövs ett omtag i träffpunktsverksamheterna då utmaningarna i nuvarande verksamhetsutformning anses vara för omfattande. Utredningens slutsats och förslag är att träffpunktsverksamheten behöver förändra sin inriktning och införa ett tydligt aktivitetsorienterat, främjande och strukturerat innehåll i verksamheten. En verksamhet som ska bygga på förväntningar och stöd för att öka ungas färdigheter och stimulera ungas potentiella kapacitet för att lyckas med studier och ett framtida arbete, som i sin tur kan öka möjligheterna till ett självständigt liv.

Förvaltningen anser att en verksamhet för ungdomar 16-19 år i Rinkeby-Kistas stadsdelsområde har en viktig funktion att fylla genom att bidra till ungas personliga och sociala utveckling till ett självständigt liv. För att nå dit menar förvaltningen emellertid att det behövs ett antal större förflyttningar vilket förutsätter en nystart av verksamheten. Starten föreslås ske med en främjande och aktivitetsbaserad verksamhetsinriktning, med ett nära samarbete med bland annat Jobbtorg, näringsliv samt akademi, nytt verksamhetsnamn och en ny lokal i Rinkeby med filial i Husby. Verksamheten ska vända sig till alla ungdomar i målgruppen och samtidigt säkerställa att det finns tydliga och uppföljningsbara mål bland annat jämställdhetsmål som på sikt leder till en större andel besökande flickor/kvinnor.

Bakgrund

Förvaltningen har två fritidsverksamheter, så kallade träffpunkter för äldre ungdomar 16-19 år, Ungdomens hus i Rinkeby, samt ungdomskulturhuset Reactor i Husby. Verksamheterna erbjuder öppna aktiviteter för ungdomar i stadsdelsområdet med målet att stimulera ungdomar till att få en meningsfull fritid.

Förvaltningens träffpunkter har i nuvarande utformning funnits under lång tid, och har från tid till annan upplevt olika utmaningar. För att kvalitetssäkra och utveckla verksamheterna fattade stadsdelsnämnden i verksamhetsplanen för 2020 beslut om en översyn av stadsdelsområdets två träffpunkter. Översynen av verksamhetens innehåll och utbud skulle göras mot bakgrund av ungas förändrade behov, levnadsmönster och forskning på området. Detta tjänsteutlåtande redogör för slutsatserna av översynen och förslag för framtiden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen förebyggande socialtjänst och fritid samt inom stadsdelsdirektörens stab.

Ärendet

Förvaltningen tillsatte en arbetsgrupp för översynen och formulerade en uppdragsbeskrivning för en extern utvärdering utifrån nämndens intentioner. Utredningen som skulle ligga till grund för nämndens översyn upphandlades och genomfördes av företaget Startpoint.

Översynen av träffpunkterna utgår från utredningens analys och rekommendationer samt diskussioner under workshops och arbetsmöten i förvaltningens utsedda arbetsgrupp. Dessa slutsatser och förslag till beslut presenteras under synpunkter och förslag.

Budgerade medel för träffpunktsverksamheterna under verksamhetsåret 2020 uppgick till ca 9,9 mkr.

Förvaltningens erfarenheter som låg till grund för utredningen

- Verksamheten vid träffpunkterna Ungdomens Hus och Reactor har uppskattats av de ungdomar som besöker dessa mötesplatser regelbundet. Stockholmsenkäten (2020) visar att ca 31% av pojkarna och 9% av flickorna (åk 2 gymnasiet) besöker verksamheterna ofta/eller ibland. Men, alltför få ungdomar och särskilt flickor/kvinnor, upplevs ha attraherats av träffpunkternas verksamhetsinnehåll.
- Ett antal särskilda händelser har ägt rum under de senaste två åren som har fått till följd att verksamheterna tillfälligt har fått stänga eller övergått i mobil verksamhet.
- En låg grad av verksamhetsstruktur och sammanhållna aktiviteter under de senaste två åren anses ha bidragit till att en mer homogen besöksgruppsgrupp etablerats.
- Verksamheten har under samma tidsperiod visat indikationer på att arbetsrutiner och styrning varit bristfälliga.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning
Förebyggande socialtjänst och fritid

Borgarfjordsgatan 14
Box 7049
164 07 Kista
Växel 08-508 01 000
Fax
rinkeby-kista@stockholm.se
stockholm.se

Utredningens metod och övergripande sammanfattning

Utredningen (se bilaga) utfördes mellan april och juni 2020 och baseras på ett flertal olika datainsamlingar: a) Djupintervjuer ca 50 st personer deltog b) Fokusgrupper, ca 26 st ungdomar deltog c) Enkätundersökning, 504 st ungdomar besvarade enkäten. Utredningen har även utöver goda exempel och forskning, baserat

sin analys på studiebesök, relevant statistik från de båda verksamheterna, samt tertialrapporter och verksamhetsberättelser. Slutsatserna från utredningen presenteras nedan.

Viktig verksamhet

Utredningen pekar på att föreningsengagemanget är lägre bland ungdomar i Rinkeby-Kista stadsdelsområde än i staden. Rapportförfattarna menar att detta medför att möjligheten att knyta extrafamiljära kontakter är begränsad i förhållande till andra stadsdelsområden. Mot bakgrund av detta anses träffpunkterna Reactor i Husby och Ungdomens hus i Rinkeby vara viktiga verksamheter för delar av stadsdelsområdets ungdomar. Träffpunkterna bedöms ha potential att utgöra en arena på vilken besökande ungdomar tillskansar sig färdigheter, samverkar med andra, och upplever en känsla av trygghet och möjlighet till ökad självkänsla.

Omtag behövs

Utredningen visar emellertid att det behövs ett omtag kring verksamheten på träffpunkterna. Analysen indikerar att det dels finns en förtroendebrist mellan träffpunkterna (ungdomar såväl som personal) och förvaltningen samt den politiska ledningen. Dels påtalar utredarna att det finns brister i rutiner vid träffpunkterna, vilket anses ha en orsak i avsaknad av ett nära ledarskap. Utredarna menar också att bristen på övergripande mål med träffpunkterna har lett till att verksamheten i perioder till stor del har ”styrts sig själva”.

Intervjuerna i utredningen visar på att det finns en upplevd trygghetsproblematik kring träffpunkterna. En överväldigande majoritet av de som besöker träffpunkterna är män, och det finns en uppfattning om att verksamheten på träffpunkterna huvudsakligen utgörs av ostrukturerat ”häng”. För att nå fler målgrupper i stadsdelsområdet samt säkerställa att de besökande ungdomarna stöttas i sin utveckling menar utredarna att det krävs ett större mått av aktivitetsorienterat, främjande och strukturerat innehåll i verksamheten, en verksamhet som är baserad på förväntningar och stöd.

Behov av att nå fler besökare

Enkätundersökningen riktad till unga visar att två tredjedelar av de som besvarat enkäten anger att de aldrig besöker någon av träffpunkterna. Av de 283 svarande kvinnorna anger nästan 80 procent, 222 svarande, att de aldrig besöker träffpunkterna. Endast 1,5 procent av kvinnorna i undersökningen anger att de besöker träffpunkterna åtminstone en gång i veckan. Att attrahera fler tjejer är ett utvecklingsområde som, bland andra, lyfts även av tidigare utredningar.

Majoriteten av de som besöker träffpunkterna har som huvudsaklig ambition att umgås med vänner. Av de 355 svarande som aldrig besöker träffpunkterna anger 45,8 procent att andra intressen tar upp deras tid. Samtidigt anger 43,9 procent av de medverkande i enkäten, vilket motsvarar 219 personer, att man har dålig, eller helt saknar, kunskap om de fritidsaktiviteter som erbjuds i stadsdelsområdet.

Forskning talar för främjande verksamhet och struktur

Forskning om ungdomars engagemang i fritidsaktiviteter visar på ett positivt samband mellan graden av struktur i aktiviteten och ungdomens studieresultat och ambitioner. Vidare visar en undersökning av liknande verksamheter runtom i Sverige att en nyckelfaktor i att skapa en framgångsrik verksamhet är just att tillhandahålla en främjande, aktivitetsorienterad verksamhet som bygger på, och förutsätter, de deltagande ungdomarnas engagemang och delaktighet. Detta har även potential att attrahera nya besökare menar utredarna.

Utredarna lyfter fram en tydlig tjänstepersonsroll hos medarbetarna samt en aktiv marknadsföring av verksamheten som viktiga framgångsfaktorer. Avslutningsvis lyfts betydelsen av samverkan med andra aktörer i området som också möter målgruppen.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att en verksamhet för ungdomar 16-19 år i Rinkeby-Kista stadsdelsområde kan fylla en viktig funktion för ungas personliga och sociala utveckling till ett självständigt liv. För att nå dit menar även förvaltningen att det behövs ett antal större förflyttningar vilket förutsätter en nystart och förändrad inriktning av verksamheten. Den nya verksamheten föreslås ha ett strukturerat främjande aktivitetsorienterat arbetssätt som ska bygga på förväntningar och stöd för att öka ungas färdigheter och erfarenheter och stimulera ungas potentiella kapacitet för att lyckas med studier och ett framtida arbete, som i sin tur kan öka möjligheterna till ett självständigt liv.

Ny verksamhetsinriktning

Förvaltningen anser att verksamheten för ungdomar 16-19 år ska ha ett främjande och aktivitetsorienterat innehåll i enlighet med den forskning som presenteras i utredningen. Då gymnasiebehörigheten, utbildningsnivån och sysselsättningsgraden fortsatt är låg bland unga vuxna i stadsdelsområdet ser förvaltningen att vägledning och stöd kring studier och arbete ska vara ett framträdande verksamhetsinnehåll i den nya inriktningen. Viktiga erfarenheter från projektet studier och arbete ska tas tillvara och implementeras i verksamheten. Däribland möjligheten till och utveckling av ungdomsanställningar samt möjlighet till stöd avseende studier.

Projektet studier och arbete utvärderas under våren 2021 och avslutas i juni.

I utvecklingen av verksamheten anser förvaltningen att partnerskap med olika aktörer i stadsdelsområdet och staden i stort ska eftersträvas för att nå uppsatt mål och vision. Som exempel kan nämnas att Jobbtorg och Fryshuset, utifrån sina roller i projektet studier och arbete, föreslås medverka i utvecklingen av verksamheten kring studier och arbete. Vidare ska verksamheten samverka med akademi och företag i området samt skola, bibliotek, kulturskolan, stadsteatern, idrottsförvaltningen, polis och i en förlängning föreningsliv. En utökad samverkan i kombination med delvis mobil och digital verksamhet kan på sikt bidra till att verksamheten blir mer än bara en fysisk plats och utvecklas till en arena som attraherar ungdomar och hjälper dem att förverkliga sina drömmar och planer för framtiden.

Verksamheten ska ta vara på ungdomars eget engagemang, intresse och ansvarstagande och på så sätt öka intresset bland både pojkar/män och flickor/kvinnor att delta i och utveckla den nya verksamheten tillsammans med personal. Ungdomars delaktighet är centralt för verksamheten. Med en verksamhetsinriktning med större grad av struktur, delaktighet och ansvarstagande från ungdomarnas sida där de ges möjlighet att få nya erfarenheter och kunskaper som förbereder dem för arbetsmarknaden, bedömer förvaltningen att unga bättre förbereds för ett självständigt vuxenliv. När ungdomar är delaktiga finns förutsättningar att utveckla förmågan att uttrycka sig, samarbeta, ta ansvar och få andra ”mjuka” färdigheter som är viktiga för att lyckas i studier och arbetsliv.

Verksamheten ska bäras av en tydlig vision och målsättning som vägleder alla som arbetar direkt eller indirekt i verksamheten.

Vision: Verksamheten ska vara alla ungdomars arena för att förverkliga sina drömmar och bygga framtidstro.

Mål: Verksamheten ska vara en främjande och aktivitetsorienterad verksamhet för ungdomar 16-19 år som bor i Akalla, Husby, Kista och Rinkeby. Fokus i verksamheten ska vara strukturerade aktiviteter och gemenskap som stödjer ungas utveckling och förbereder dem för ett självständigt vuxenliv.

Förvaltningen anser att verksamheten ska arbeta aktivt för att alla ungdomar mellan 16-19 år, i stadsdelsområdet, ska känna sig

välkomna och att fler ska besöka verksamheten. Det gemensamma förhållningssättet ska vara främjande och normmedvetet där nyfikenhet, coaching och uppmuntran får ungdomar att växa och utveckla nya färdigheter och erfarenheter som bidrar till att de lyckas att förverkliga sina drömmar och bygga framtidstro.

En förändrad verksamhetsinriktning utifrån föreslagen vision och mål kräver utveckling av metoder och arbetssätt. Detta förutsätter ett nära ledarskap som bygger på tydlighet, lyhördhet och tillit. Den nya verksamheten ska vara en integrerad del av förvaltningens arbete att bidra till barns och ungas livsvillkor och det är viktigt att medarbetarna ser sig som representanter för och länkar till förvaltningens övriga verksamhet.

En förändrad verksamhetsinriktning innebär att förväntningarna på medarbetarna förändras och en heterogen personalgrupp med bredd i kompetens, utbildning och erfarenhet behöver säkerställas i samband med rekrytering. En viktig kompetens i enlighet med förvaltningens förslag är att flera medarbetare har lämplig högskoleutbildning och erfarenhet av stöd till unga avseende studier och arbete. Flera olika akademiska utbildningar är önskvärdt, för att erbjuda en bred kompetens. En jämn könsrepresentation ska också eftersträvas.

Personalens gemensamma uppdrag och samsyn i utvecklingen av verksamheten är viktig för att nå framgång, varför förvaltningen också anser att verksamheten ska drivas verksamhetsgemensamt med en personalgrupp och en chef.

Lokaler

Lokalen i Ungdomens Hus i Rinkeby är uppsagd och mobil verksamhet pågår. Förvaltningen föreslår att nämnden uppdrar till förvaltningen att hitta en ny lokal för verksamheten i Rinkeby samt att lokalen i Husby finns kvar men att den fortsättningsvis blir en filial-verksamhet. Användandet av lokalen i Husby behöver också utvecklas. Således föreslås nämnden uppdras till förvaltningen att i samverkan med andra aktörer se över möjligheten att utveckla lokalanvändningen ytterligare.

Framtidens Hus

För att markera inriktningsförändringarna föreslår förvaltningen att den nya verksamheten ska inneha arbetsnamnet Framtidens Hus. Den nya verksamheten föreslås starta senast den 31:a maj 2021. Organiserad mobil fritidsverksamhet för äldre ungdomar ersätter träffpunkternas verksamhet från 31:a januari 2021 till starten av

Framtidens Hus. Ungdomar kommer bjudas in via fokusgrupper till att aktivt bidra i utvecklingsarbetet av Framtidens Hus, ett arbete som påbörjas vid årsskiftet.

Jämställdhetsanalys

Enligt stadens program för ett jämställt Stockholm 2018-2022 ska arbetet för att skapa jämställda förutsättningar integreras i ordinarie processer och inom samtliga verksamhetsområden.

I utredningen av Ungdomens Hus och ungdomskulturhuset Reactor framgår det att träffpunkternas besökare till största del är pojkar/män. Det bedöms att det finns flera orsaker till snedfördelningen, exempelvis att ungdomar ”hänger” på träffpunkterna, snarare än att det är en aktivitetsstyrd verksamhet, vidare kan ett rykte och stigmatiserande bild av verksamheterna bidra till att flickor och kvinnor i större utsträckning upplever sig otrygga. En låg andel kvinnor bland personalen på träffpunkterna kan också bidra till att tjejer besöker verksamheten i mindre utsträckning. Den framtida styrningen av verksamheterna behöver säkerställa att innehåll, bemötande samt lokaler utvecklas för att vara lika attraktiva för både flickor och kvinnor, respektive pojkar och män.

Susanne Leinsköld
Stadsdelsdirektör

Bilaga

Utredningen av Startpoint AB

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Susanne Leinsköld, stadsdelsdirektör	2020-11-16